

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Urpo Karjalainen
lauantain iltaseurat 4.7.2020

”Olisitko autuas, jos nyt kuolisit?” Paavo Ruotsalainen kysyi kutakuinkin näillä paikoilla 29.1. tai 30.1., maanantaina tai tiistaina, vuonna 1844 merikapteeni Birkstedtiltä. ”Kyllä minä olen niin kuin syntinen uskonut itselläni olevan anteeksiannon”, kapteeni aloitti vastauksensa. ”Älä tee summakauppaa, älä lähde epävarmalle polulle”, Paavo tyytyi.

Ajattelen kuluneesta keväästä sen olleen melkoista summakauppaa ja kansantaloudessa summat ovat sen mukaiset samoin kuin Herättäjä-Yhdistyksen tulojen miinuksessa. Kukaan ei tiennyt, mitä tulee tapahtumaan, kuinka tulee käymään. Eikä tilanne ole vielä ohi. Jokainen meistä joutuu lähtemään epävarmalle polulle, sellaiselle, jonne ei Paavo Ruotsalaisen mukaan tulisi edes pukkeja laskea kulkemaan.

Millaisesta varmuudesta oli kyse hieman yli 176 vuotta sitten, millaisesta nyt puhumme?

Monet uskonnon kriitikot ovat vuosisatojen ajan perustelleet uskontojen syntyä kuolemanpelolla. Näiden selitysten mukaan ihmiset ovat tarvinneet elämän epävarmuuteen irrationaalisen, järjenvastaisen, kaiken mitattavan varmuuden ulkopuolelle jäävän selittäjän. Kriitikoiden mukaan tällainen hakeminen on ollut turhaa haihattelua. Kuriositeettina voi todeta, että natsipropagandisti Josef Göbbels sanoi: ”Kaikki kristinuskon ja humanismin puhe ihmisarvosta on typerää ja valheellista.”

Onko typerää ja valheellista suojata kaikkein heikoimpien elämää? Tätä on koronan aikana jouduttu miettimään kaikkialla niissä ihmisyhteisöissä, joiden tauti levisi. Laajasti ottaen ihmisten ratkaisut näyttävät siltä, että nykyisessä ajan syklissä Göbbelsin ajatus ihmisarvon typeryydestä ja valheellisyydestä on tappiolla. En kuitenkaan hae varmuuden etsimisessä humanismia, ihmisarvoa enkä mitään moraalista, en mitään poliittista ihmisoikeuspuhetta siten, niin että voisimme lopulta päätyä kiistoihin sen sisällöstä.

Nyt on herättäjäjuhlat ja se on hengellinen tapahtuma. Kyse on pelastavan uskon ytimen hiomisesta esiin. Tähän ei edelleenkään riitä Birkstedtin hapuileva aloitus: kyllä minä olen niin kuin syntinen uskonut itselläni olevan syntein anteeksiannon. Tarvitaan enemmän ja paremmin. Voiko enempää kuitenkaan olla, joko on tultu mahdottomuuden kuilun äärelle tai jopa luiskahdettu alas nieluun.

Haen sitä, miten katolinen kirkko vastasi Trentossa vuonna 1543 Lutherin varmuuslauseille. Luther oli katolisten mukaan liian varma Pyhän Hengen varmoista lauseista. ”Vaikka on täysin selvää, että

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

saamme syntimme anteeksi ainoastaan Kristuksen sovitustyön tähden, ja vaikka kuinka luottaisimme tähän sanaan, inhimillisen erehtymisen tähden jokaisen sielun tulee joka päivä olla huolissaan omasta tilastaan.”

Paavo Ruotsalainen ei varmasti tiennyt Trenton lausumaa. Silti hän jätti sen meille ikuisiksi perinnöksi. ”Tartu missä tilassa tahansa armolupauksiin”, hän sanoi. ”Älä siinä huikentele sinne tänne, jos et vastausta saa, vaan pitkitä niin kauan Herran eissä ikävöimistä, kuins saat tuta: nyt tohdin minä huutaa Kristusta itselleni auttajaksi ja tielle taluttajaksi.”

Useimmissa tapauksissa, jos en sitten aivan aina, pidän omaa tilaani kuivana, hengellisesti kuolleena tilana. Tämän vuoksi minua lohduttavat sanat: missä tilassa tahansa tartu armonlupauksiin. Vaikka puhun fraaseilla, totta ovat seuraavat sanat: sairasta Herralle. Tai vielä: ”Hän tietää kuinka meille tarpeellisin on ja antaa meidän vilauksessa tuta.” Minä itse en tiedä.

Useimmissa tapauksissa ydin on kätkeytynyt yksityiskohtiin, ei niin sanottuun ”isoon kuvaan” — ilmaisu, jota kammoksen — jätän teidän mieliinne erikoisen yksityiskohdan Jeremian kirjan ensimmäisestä luvusta. Huomatkaa, ettei nyt ole kyseessä mikään eilisen teeren poika: tekstillä on ikää yli 2600 vuotta. Ja mitä siinä sanotaan. Näin se menee:

Herra kysyi minulta: ”Mitä näet, Jeremia?” Minä vastasin: ”Näen mantelipuun oksan.”

”Oikein, se on mantelipuun oksa”, sanoi Herra, ”minä itse valvon, että sanani toteutuu.”

Toisen kerran Herra kysyi minulta: ”Mitä näet?” Minä vastasin: ”Näen kiehuvan padan pohjoisen suunnalla.”

Arvatenkin elomme on yhä eloa mantelipuun oksan viheriöinnin toivossa ynnä samanaikaisesti pelossa, että tipahdamme kiehuvaan pataan. Meillä pata tosin harvoin kiehuu pohjoisen suunnalla.